

РІШЕННЯ
спеціалізованої вченої ради ДФ 35.874.012
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, ДСНС України, м. Львів ухвалила рішення про присудження ступеня доктора філософії галузі знань 01 Освіта / Педагогіка на підставі прилюдного захисту дисертації «Формування моральної культури у майбутніх учителів початкових класів засобами інформаційно-комунікаційних технологій» за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)

«16» лютого 2024 року

Івашко (Латишевська) Катерина Володимирівна 1993 року народження,
(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача)
громадянка України,
(назва держави, громадянином якої є здобувач)
освіта вища: закінчила у 2018 році Львівський державний університет фізичної культури
(найменування закладу вищої освіти)
за спеціальністю «Середня освіта (Фізична культура)».
(за дипломом)

Аспірант Львівського державного університету безпеки життєдіяльності, ДСНС України, м. Львів з 2019 до 2023 р. ;
(посада) (місце основної роботи, відомче підпорядкування, місто)
педагог-організатор Ліцею № 10 імені Марії Магдалени Львівської міської ради, м. Львів, з 2016 р. до цього часу.

Дисертацію виконано у Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності ДСНС України, м. Львів
(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник (керівники) Васянович Григорій Петрович, доктор педагогічних наук, професор, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, професор кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук навчально-наукового інституту психології та соціального захисту, почесний академік Національної академії педагогічних наук України.

Здобувач має 10 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у науковому журналі, що входить до бази даних Web of Science, 4 статті у збірниках наукових праць за матеріалами наукових конференцій і 2 навчально-методичні розробки. Зокрема:

1. Латишевська К. В. Формування моральної культури майбутніх учителів початкових класів засобами інформаційно-комунікаційних технологій (методичний аспект). *Молодь і*

ринок. 2021. № 7–8(193–194). С. 135–140. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.242619>.

2. Vasianovych H., Budnyk O., Klepar M., Beshok T., Blyznyuk T., Latyshevska K. Pragmatism in philosophy of inclusive education Studies and problems of teacher training. *Revista inclusions*. 2020. Vol. 7. № 4. P. 59–73. URL: <https://revistainclusiones.org/index.php/inclu/article/view/1538>.

3. Latyshevska K., Vasianovych H., Shewkun G. Aesthetic categories «love» «joy» and «faer» the professional activity of teacher. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpatian National University*. 2021. Vol. 8. № 1. P. 17–23. DOI: <https://doi.org/10.15330/jpnu.8.1.17-23>.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

1. Руденко Лариса Анатоліївна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Зауваження:

–у роботі бажано було б конкретизувати рекомендації Інституту модернізації змісту освіти МОН, що посилять значущість виконаного дослідження;

2. Коломієць Алла Миколаївна, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Зауваження:

–авторці дисертації бажано було б більш рельєфно висвітлити аксіологічний аспект сформованості моральної культури у майбутніх учителів початкових класів засобами ІКТ;

–на нашу думку, формування моральної культури у майбутніх учителів початкових класів засобами ІКТ в умовах швидких темпів розвитку можливостей ІКТ (віртуальна реальність, штучний інтелект) передбачає необхідність більш змістовного аналізу та пропозицій щодо розвитку цифрової та дидактичної компетентності викладачів ЗВО, а також рівня їхнього креативного та інноваційного мислення. Тому вважаємо, що підсилення саме цієї позиції могло б бути однією з організаційно-педагогічних умов формування моральної культури у майбутніх вчителів початкових класів засобами ІКТ;

–у той самий час звертаємо увагу на те, що визначені та обґрунтовані дисертанткою організаційно-педагогічні умови формування моральної культури у майбутніх вчителів початкових класів засобами ІКТ, що представлені в різних частинах тексту (вступ, другий розділ (с. 77 і с. 96), модель (с. 94), висновки (с. 201)), не завжди узгоджені між собою;

–крім того, деякі з організаційно-педагогічних умов є доволі тривіальними за змістом і сутністю (наприклад, на с. 77 умова 4: «створення та регулярне оновлення навчально-методичних матеріалів та матеріально-технічного забезпечення інформатизації навчання») і апріорі мають виконуватись навіть без втручання експериментатора; умова 2 охоплює 3 і 6, оскільки готовність майбутніх учителів початкових класів до впровадження ІКТ передбачає формування медіаграмотності і проведення тренінгів із безпечного користування Інтернет-ресурсами. Умова ж 5 «упровадження методики формування моральної культури майбутніх учителів початкових класів засобами ІКТ» передбачена самою темою дисертації;

–фактично дослідження проблем формування моральної культури у майбутнього учителя початкових класів засобами ІКТ здійснювалось дисертанткою на засадах філософсько-педагогічної герменевтики, аксіології, синергетики, системного, культурологічного,

діяльнісного й особистісно орієнтованого підходів, про що й зазначено у висновках. Проте в моделі на с.94 зазначено не всі із цих методологічних підходів. Викликає сумніви і доцільність дублювання змісту моделі у вигляді тексту на кількох наступних сторінках.

3. Федорова Марія Анатоліївна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методик дошкільної й інклюзивної освіти Житомирського державного університету імені Івана Франка. Зауваження:

–попри якісний аналіз наукової літератури як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, все ж у дисертаційній роботі недостатньо повно представлено наукові дослідження з психології, які б уможливили виділення факторів, психологічних механізмів формування моральної культури у молоді, особливостей її становлення. Проведений аналіз дозволив би обґрунтувати змістові складові моральної культури майбутніх вчителів початкових класів, а також критерії, показники її сформованості;

–у параграфах 1.1, 1.2 при обґрунтуванні змісту поняття «моральна культура» недостатня увага приділяється таким її складовим як етична оцінка, сформованість моральних мотивів і почуттів, які визначають поведінку особистості, її здатність робити моральний вибір;

–на думку опонента, логічно було б результати констатувального експерименту подати перед параграфами 2.1, 2.2, 2.3, в яких обґрунтовано та висвітлено особливості проведення формувального експерименту, оскільки саме на підставі результатів діагностики здійснюється розробка програми формувального експерименту;

–у параграфі 3.1 обґрунтовано критерії, показники та представлена характеристика рівнів сформованості моральної культури майбутніх вчителів початкових класів. Дисертаційне дослідження значно виграло б, якщо б були детально розкриті методики, за допомогою яких перевірялись рівні сформованості обґрунтованих показників;

–в параграфі 3.3 детально прописано кількісні результати формувального експерименту, отримані в контрольних та експериментальних групах. Зміст дисертації значно збагатився б, якщо б були подані також якісні результати проведених методик.

4. Литвин Андрій Віленович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри практичної психології та педагогіки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Зауваження:

– передусім, вважаємо, що у вступі та розділі 1.2, присвяченому теоретичним засадам формування моральної культури майбутніх учителів, до методологічних основ дослідження доцільно віднести компетентнісний підхід;

– у ході роботи здобувач розглянула особливості впливу на підготовку вчителів початкових класів низки дидактичних принципів, усталених у сучасній педагогічній науці. Також доцільно було визначити і проаналізувати специфічні принципи формування моральної культури у майбутніх учителів початкових класів, пов'язані із застосуванням ІКТ;

– у підрозділ 2.3 «Модель формування моральної культури учителів початкових класів засобами ІКТ» здобувачка розкрила функціонування складових досліджуваної системи. Однак рис. 2.1 «Модель...» можна було зобразити більш креативно, деталізовано, графічно передавши взаємозв'язки основних структурних елементів;

– матеріал підрозділу 2.3 «Методика формування моральної культури...» доцільно рівномірніше структурувати відповідно до складових (мотиваційної, змістової, організаційної-процесуальної та контрольної-оцінювальної), поданих на стор. 99. Це дало б можливість зробити методику більш виразною, прикладною, доступною для кожного педагога, котрий зацікавиться дисертацією;

– у третьому розділі подано ретельно опрацьовані та статистично перевірені експериментальні дані. Проте констатувальний експеримент, який має окреслити недоліки у моральній культурі випускників педагогічних ЗВО, фактично використовується як перший етап формувального дослідження, на якому автор визначає рівень учасників експериментальної та контрольної груп до початку впровадження формувальних чинників.

5. Цюприк Андрій Ярославович, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи, управління та суспільних наук Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Зауваження:

– на нашу думку, слід було більш рельєфно виписати аксіологічний аспект моральної культури у майбутній професійній діяльності вчителя початкових класів;

– варто було б у більш широкому форматі розкрити внутрішні процеси у взаємодії «учитель-учень» в сенсі їх моральної культури;

– було б доречно більше уваги присвятити механізму переходу від школи знань до школи розуміння в аспекті формування моральної культури майбутнього вчителя початкових класів засобами ІКТ;

– доцільним було б ґрунтовніше проаналізувати, які чинники негативно впливають на формування моральної культури у майбутніх вчителів початкових класів засобами ІКТ;

– робота не позбавлена стилістичних огріхів та містить окремі неточності технічного характеру.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає членів ради,

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує

Івашко (Латишевській) Катерині Володимирівні

(прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) здобувача у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

(галузь знань)

за спеціальністю 015 «Професійна освіта (за спеціалізаціями)»

(код і найменування спеціальності відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Голова спеціалізованої
вченої ради

(підпис)

Руденко Л. А.

(прізвище, ініціали)